

Waar komt het op aan?

Liturgiesuggesties:

Gezang 409: 1, 2 en 4

Psalm 89: 1 en 5

Psalm 119: 13 en 14

Schriftlezing: Filippenzen 1: 1-11

Psalm 33: 2

Schriftlezing: Filippenzen 1: 12-26

Psalm 33: 8

Na verkondiging: Psalm 139: 1, 8 en 14

Gezang 441: 1 en 10

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Nederland in de ban van de bal.

Nog maar een paar dagen en het voetbalcircus barst in alle hevigheid los.

Europees Kampioenschap 2000.

Nederland kleurt steeds meer ORANJE.

Wat zou het prachtig zijn als op zondag 2 juli 2000 ons Nederlandse elftal in de finale zou spelen!

Ons land staat de komende maanden in het teken van de bal.

Onze nationale trots en het Oranje-gevoel zitten geconcentreerd in 22 heen en weer rennende benen van de meest favoriete en zorgvuldig geclassificeerde Nederlandse voetballers.

Onze economie past zich aan.

Winkelbedrijven spelen handig op het Oranje-gevoel in.

Alles staat straks in het teken van de bal.

Een soort religie, een soort godsdienst.

Het geeft mensen blijkbaar een geestelijke kick.

Een soort religie ja, want na de finale op zondag volgt het moment van de huldiging.

Op de dag die onder ons altijd geheiligd wil zijn.

Als ons Oranje-elftal wint - daar gaan we toch van uit - zullen ze worden ingehaald als destijds in Rome de gladiatoren.

De huldiging, de geschenken, de eindeloze herhaling van de woorden waarmee de dank van het volk wordt uitgedrukt.

Het voortdurend roepen van de namen van de spelers die het uiteindelijke succes op hun naam hebben gebracht.

Voetbal: Volksreligie bij uitstek.

Met stadions als tempels.

Met café's voor de offers van brood en bier.

Met godenzonen op de grasmat.

En priesters op en naast het veld.

En alles draait om die ene bal.

Waar zijn we eigenlijk mee bezig?

Waar komt het in ons leven op aan?

Iets anders las ik in een berichtje in de krant.
Twee meisjes van 14 jaar hebben met messteken een vriendin om het leven gebracht.
Zorgvuldig hebben ze het slachtoffer uitgezocht.
Gewoon voor de 'kick' - of omdat ze door demonen bezeten zijn?
Opvallend is dat ze steeds in zwarte kleren werden opgemerkt.
Terecht wordt door een psycholoog gewaarschuwd het spel met parapsychologische verschijnselen.
Bepaalde media vinden het wel leuk om allerlei paranormale verschijnselen flink te propageren.
Een omroep als Yorin bijvoorbeeld, besteedt er op radio en televisie veel aandacht aan.
Inmiddels is de belangstelling van het grote publiek voor paranormale zaken zo toegenomen, dat de situatie nog nooit zo gevaarlijk is geweest als nu.
Ook aan onze kinderen gaan deze praktijken niet voorbij.

Waar komt het, broeders en zusters, jongens en meisjes, in ons leven op aan?
Waar zijn wij mee bezig?

Wat is de zin van je leven?

Waar leef je voor?

Leef jij voor de bal?

Leef jij voor het paranormale?

Misschien dat dat wel meevalt in je leven.

Maar waar leef je dán voor?

Voor de lotto?

Zes miljoen loten zijn er de afgelopen week gratis uitgedeeld.

Iedere huishouding in Nederland kan meespelen voor een prijs van vier miljoen.

De telefooncentrale waar mensen hun gratis lot konden activeren kon de grote stormloop niet aan en werd tijdelijk buiten bedrijf gesteld.

Waar zijn we nu eigenlijk mee bezig?

Wat is nou de zin van je bestaan?

Wel eens over nagedacht?

Of schuif je dat maar voor je uit, zo van: 'Ik wil eerst genieten van het leven.

Ik wil eerst wat bereiken in mijn leven.'

Maar dan? Als je dan genoten hebt?

Als je dan wat bereikt hebt in je leven of als je misschien helemaal niet hebt kunnen genieten van het leven of als je niet datgene bereikt hebt wat je graag had willen bereiken, wat dan?

*

Ik kom op deze vragen, omdat de apostel Paulus het in zijn brief aan de Filippenzen heeft over "onderscheiden, waarop het aankomt".

Waar komt het nou - uiteindelijk - in ons leven op aan?

Er zijn, broeders en zusters, jongens en meisjes, tal van mensen, die zich met al hun energie inzetten voor dingen, die niet wezenlijk zijn.

Ze lopen zich het vuur uit de sloffen voor hun persoonlijke belangen.

Ze gaan daar zo in op, dat ze God en hun naaste voorbij hollen.

Ze weten niet waar het op aankomt.

Ze missen het onderscheidingsvermogen daarvoor.

Dat onderscheidingsvermogen - schrijft Paulus - is kenmerkend voor een volgroeid christelijk leven.

Christenen, die niet kunnen onderscheiden waarop het aankomt, zijn nog kinderen, nog onvolwassen.

We worden in ons leven overstelpt door massa's dingen.

Ontelbaar veel zaken komen op ons af en vragen onze aandacht.

Het zijn er zoveel dat de mensen vaak niet meer weten wat ze het eerst en het laatst moeten doen.

Je moet daarom kiezen.

Je moet prioriteiten stellen, zoals dat tegenwoordig zo fraai heet.

Maar, wát moet je kiezen?

Vaak sta je voor de vraag: 'Moet ik dit nu wel of niet doen?'

Doe ik er goed aan als ik het zó doe of doe ik er juist verkeerd aan?'

Onderscheiden, waarop het aankomt!

Dat is keuzen maken.

Scheiding maken.

Dit aan de ene kant, dat aan de andere kant.

Scheiding maken.

Zet er maar gerust een afscheiding tussen, een hek of een heg.

Het gaat in een christen-leven om duidelijkheid: om het één of het ander.

Onderscheiden, waarop het aankomt!

Dat is je oordeel over iets uitspreken.

Een christelijk oordeel over iets hebben, gefundeerd, niet zomaar uit de lucht gegrepen of klakkeloos het oordeel van anderen overnemen.

Zélf een oordeel, een mening over iets hebben.

Onderscheiden, waarop het aankomt!

Dat is keuren, zoals een keurmeester de waren keurt op hun deugdelijkheid.

Ze moeten aan bepaalde voorschriften voldoen, anders worden ze afgekeurd.

Het gaat in een christen-leven om keuren: om goedkeuren of om af te keuren.

Onderscheiden, waarop het aankomt!

Dat is testen, beproeven.

De proef op de som nemen.

Er een onderzoek mee uitvoeren.

Een serie testen ondergaan, voordat je zeker bent van je zaak en je er op kunt vertrouwen.

Onderscheiden, waarop het aankomt!

Dat is ook toetsen, toetsen op hun waarde, toetsen aan een norm, aan het doel waarvoor het bestemd is.

Onderscheiden, waarop het aankomt!

Ik hoor al iemand zuchten, dat is mij allemaal veel te ingewikkeld.

En dat is het ook.

Als je, broeders en zusters, jongens en meisjes, om je heen kijkt in de wereld waarin wij leven, wie kan er dan nog op de juiste wijze onderscheiden waarop het aankomt?

Laat ik een paar voorbeelden noemen:

- Hoeveel partijen kent ons land niet.

Welke keuze moet je maken om verantwoord je stem uit te brengen?

- Welke omroepbladen worden er zoal niet gelezen en kranten en weekbladen in de huizen van u en mij?

- Hoeveel kerken telt ons kleine vaderlandje niet?

Wat is de norm om daarin te onderscheiden?

- Je zult maar voor de keus gesteld worden: ploegendienst, met werken op zondag of je ontslag. Hoe moet je zo'n situatie verantwoord beoordelen?

- Welke boeken lees je uit de bibliotheek en welke boeken krijgen een plaats op je literatuurlijst?

- Moet je nu wel of niet je verkering met dat buiten-kerkelijke meisje of jongen misschien op aandrang van je ouders, verbreken?

Het zijn, broeders en zusters, jongens en meisjes, zo maar - luk raak - een aantal voorbeelden die mij te binnenschoten als illustraties bij de woorden: onderscheiden, waarop het aankomt.

*

Zo'n kleine 2000 jaar geleden heeft de apostel Paulus deze woorden op papier gezet. Hij schrijft vanuit een gevangenis aan het adres van de gemeente te Filippi. Een gemeente die leeft in een wereld van tolerantie / van verdraagzaamheid. Alles kan, alles mag, als je de ander er maar geen schade mee toebrengt. Als het blijft binnen de kaders van: zo was het en het moet maar niet ineens veranderen.

God had Paulus naar deze Romeinse kolonie gestuurd om daar zijn gemeente te stichten.

Het was maar een kleine kudde temidden van de meest uiteenlopende ongelovige levensstijlen. Om te onderscheiden, waarop het aankomt!

Het lag blijkbaar toen ook al niet zo eenvoudig als nu.

Wat hebben wij het toch moeilijk om in deze tijd er een aparte levensstijl op na te houden.

Zouden christenen het wel eens gemakkelijker hebben gehad?

Onderscheiden, waarop het aankomt!

Scheiding-maken. Beoordelen. Keuren.

Beproeven. Toetsen. Ja maar, hoe doe je dat?

Ook daar geeft de apostel Paulus ons een handreiking in.

Luister maar naar het begin van onze tekst:

"En dit bid ik, dat uw liefde nog steeds overvloediger moge zijn in helder inzicht en alle fijngevoeligheid, om te onderscheiden, waarop het aankomt."

'De liefde' - schrijft Paulus - 'de liefde wijst je de weg.

Daarom bid ik ook voortdurend, dat die liefde bij jullie mag toenemen.'

We moeten, broeders en zusters, jongens en meisjes, maar wat vaak als christenen kiezen.

De liefde leert je onderscheiden waar het op aankomt.

Door je steeds meer open te stellen voor God en je naaste leer je als christen de

goede weg te vinden in die lawine van alles wat op je afkomt.
De liefde leert onderscheiden.

Dat is eigenlijk heel opmerkelijk.

Vaak gebruiken wij heel andere methoden om erachter te komen wat goed is en wat wij moeten doen.

Dan maken we - bijvoorbeeld - gebruik van enquêtes of regeltjes die de doorslag moeten geven.

Of we laten ons leiden door vrees voor mensen of door eigenbelang.

Vooraf dat eigenbelang gebruiken we vaak als maatstaf voor wat goed is.

Vooraf dat eigenbelang gebruiken we als criterium om te bepalen wat we moeten doen.

Goed en belangrijk is vaak datgene, waar ik zelf beter van word.

Eigenbelang!

'Laat dat eigenbelang nou maar vallen.

Laat de liefde je inzicht helder maken.

Laat de liefde je fijngevoelig maken.

Want dat heeft uiteindelijk tot gevolg, dat jullie straks - als de dag van Christus aanbreekt - zuiver en onberispelijk zullen zijn.'

Voelt u, broeders en zusters, jongens en meisjes, wat Paulus hier bedoelt?

Hij zet hier een dikke streep door ons eigenbelang.

Hij zet een dikke streep onder de liefde.

Blijkbaar sluiten die elkaar uit.

Eigenbelang tegenover liefde.

Waardoor laten wij ons bepalen bij de keuzes die wij in het leven moeten maken?

Door ons eigenbelang?

Wat wordt ik er beter van als ...?

Wat levert het mij op als ...?

Of door de liefde?

Wat kan ik voor die ander doen?

Wat kan ik voor die ander betekenen?

Met dat eigenbelang komen we, tegen den dag van Christus Jezus, bedrogen uit.

Het maakt ons onrein voor God.

Het geeft vieze vlekken op ons leven.

De liefde maakt ons rein voor God.

De liefde doet ons onberispelijk staan in het oordeel van God.

'Ja maar, wacht eens even dominee.

Niet zo doorslaan!

Rein voor God? Onberispelijk in het oordeel?

Dat bestaat eenvoudig niet.

Zelfs onze beste werken zijn nog onzuiver en bevlekt met zonde, belijden we toch?'

Kruipen we, broeders en zusters, jongens en meisjes, daar vaak niet achter weg, om ons gebrek aan inzet, goed te praten?

Paulus slaat dat excuus uit onze handen en houdt ons voor, dat het erop aankomt, zuiver te zijn en onberispelijk en boordevol van de vrucht van de gerechtigheid.

God verwacht van ons een levenshouding die beantwoordt aan zijn verwachtingen.

Hij wil dat we - tot de rand gevuld zijn - met een leven naar zijn wil.

En wat wil God van ons?

Dat we Hem liefhebben en onze naaste als onszelf!

Ziet u, daar komt de liefde weer om de hoek kijken.

De liefde tot God en tot onze naaste moet onze levenshouding / onze levenspraktijk bepalen.

Dat is - wat Paulus noemt - de vrucht van de gerechtigheid: de LIEFDE!

Voelt u, broeders en zusters, jongens en meisjes, hoe moeilijk het wordt om te onderscheiden, waarop het aankomt?

Hadden we maar regeltjes en wetjes waarlangs we de weg van ons christen-zijn konden uitzetten.

Konden we ons maar laten leiden door ons eigen-belang.

Dan zou het allemaal zoveel makkelijker zijn.

Dan kon de dominee, of een andere godgeleerde, ons wel vertellen:

- op welke partij we moeten stemmen;
- welke christelijke omroepvereniging we moeten steunen;
- welke krant of welke bladen en boeken we mogen lezen;
- met wie we wel en met wie we niet verkering mogen hebben.

Maar de liefde?

Dat als de norm, het richtsnoer van ons doen en laten?

Moeilijk vindt u niet?

Daarom bidt de apostel Paulus ook:

"dat uw liefde steeds meer overvloedig moge zijn!"

Dat uw liefde voor God en voor de ander als het ware een overstroming mag veroorzaken.

Dat je zo vól bent van die liefde, dat het je geen moeite kost om je keuzes te maken.

Vol van de liefde.

Als we die liefde ergens in een mensenleven zien, dan is dat in het leven van de Here Jezus Christus, de Zoon van God.

Hij heeft u, jou en mij zo lief, dat Hij zijn eigenbelang aan de kant schuift en zijn leven voor ons in het oordeel van God geeft.

Hij heeft ons zo lief, dat het Hem zijn leven kost.

Dat kun je, broeders en zusters, jongens en meisjes, heel menselijk zeggen.

Maar achter de liefde van de Here Jezus zie je de liefde van God Zelf.

Hij heeft de wereld - de zondige wereld - zó lief, dat Hij zijn Zoon naar deze wereld zendt.

Dat Hij zijn Zoon in onze plaats offert aan het kruis.

Vol van de liefde.

"En dit bidt ik, dat uw liefde nog steeds meer overvloedig moge zijn in helder inzicht en alle fijngevoeligheid, om te onderscheiden, waarop het aankomt."

*

Om te onderscheiden, waarop het aankomt!

Dat is, broeders en zusters, jongens en meisjes, voor ons een opdracht.

We zullen de dingen om en in ons kritisch moeten beoordelen, toetsen, beproeven.

Geen onverschilligheid, geen oppervlakkigheid.

De liefde tot God en onze naaste is daarbij onze norm.

Daarvoor is nodig: een helder inzicht en fijngevoeligheid.

Helder inzicht: Wat is de wil van God in deze?

De Bijbel is er gelukkig vol van.

Wie met helder inzicht wil onderscheiden waarop het aankomt zal Gods Woord / zal z'n Bijbel moeten kennen.

Die doet soms rake uitspraken.

Niet hier en daar een tekst uit z'n verband rukkend, maar de rode draad van Gods wil ontdekken dwars door bijbelboeken en testamenten heen.

Fijngevoeligheid: Ja, want er zijn ook een heleboel dingen, waar de Bijbel geen pasklaar antwoord op heeft.

Dan is fijngevoeligheid nodig om Gods wil ook in die dingen te begrijpen.

*

Broeders en zusters, jongens en meisjes, we moeten terug naar het begin van de preek.

Naar de vragen: Waar komt het in mijn leven op aan? Waar leef ik eigenlijk voor?

Weet u wat het antwoord van Paulus is?

Dit: 'Je leeft tot eer en prijs van God.

Je leeft niet voor jezelf. Je leeft niet voor het geld, voor een kapitaal bezit.

Je leeft tot eer en prijs van God.'

Dat zijn woorden van een apostel die heel wat in zijn leven heeft meegemaakt.

Hij gaat daar in de volgende verzen dieper op in.

Maar als Paulus in de gevangenis de balans opmaakt van zijn leven dan is zijn conclusie: "Het leven is mij Christus en het sterven gewin."

Het leven is voor Paulus:

- niet ... eten en drinken;

- niet ... geld verdienen;

- niet ... opgaan in plezier of in politiek of in wat dan ook.

Leven is voor hem: Christus.

In alles georiënteerd zijn op Christus.

Daar kan zelfs de dood geen einde aan maken.

Daarom tenslotte nog één keer die klemmende vraag:

Waar komt het, broeders en zusters, jongens en meisjes, in uw, in jouw en in mijn leven op aan?

Amen.

ds. Jan K.C. Kronenberg, Haarlem 04 juni 2000

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !